

Коломієць Тарас Вікторович

Освітня політика перемоги

УДК 37.014.5:355.018

DOI [https://doi.org/10.24195/2414-](https://doi.org/10.24195/2414-9616.2025-5.19)

9616.2025-5.19

Стаття поширюється на умовах ліцензії
CC BY 4.0

Коломієць Тарас Вікторович
аспірант кафедри політичних наук
Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова
вул. Пирогова, 9, Київ, Україна
ORCID: 0009-0006-2113-785X

У статті проаналізовано основні засади освітньої політики України в умовах війни, що ґрунтуються на принципах особистісно орієнтованої освіти, євроінтеграції та глобалізації, світоглядних орієнтирів, освіти впродовж життя, освіти для розвитку політичної нації та громадянського суспільства, безбар'єрної та інклюзивної освіти та інших.

Мета статті є обґрунтування провідних засад освітньої політики України в умовах війни, визначення її ціннісних орієнтирів та стратегічних пріоритетів, спрямованих на формування стійкої громадянської ідентичності, протидію неототалітарним викликам і розбудову нового гуманізму. Окремим завданням є доведення необхідності інтеграції освітньої політики перемоги в українську та міжнародну дипломатичну стратегію – зокрема у зміст Формули миру Президента України – як фундаментальної складової безпечної та справедливої майбутньої держави і суспільства. У процесі дослідження застосовано комплекс взаємодоповнюючих методів, що надало можливість обґрунтувати ідеї нового гуманізму, миролюбства та розвитку цивілізаційної суб'єктності України, що поєднує навчальну, виховну, культурну, політичну та безпекову функції.

Окреслені принципи, цінності та компетенції освітньої політики перемоги. Визначено, що провідним завданням системи освіти в умовах біполярного світу та глобальної політичної турбулентності постає протистояння неототалітаризму, формування світоглядного захисту від нього. Обґрунтовано утвердження нового гуманізму, в основі якого ідея вільної людини, відповідна політико-культурна інфраструктура та який ґрунтується на провідних цінностях філософії миру та миролюбства, таких як – свобода, безпека, справедливість, толерантність, людиноцентризм тощо.

Наголошується на необхідності включення освітньої політики перемоги до змісту ініціативи і дипломатичної платформи Формули миру Президента України Володимира Зеленського або Української Формули миру.

Доведено, що саме освіта як джерело формування світогляду, розвитку когнітивних здібностей, емоційного інтелекту та виховання моральних принципів, в умовах війни стала вагомим чинником опору військовому вторгненню росії в Україну та її посягань на українську ідентичність і націю.

Ключові слова: освіта, війна, глобалізація, мир, наука, гуманізм, світоглядні орієнтири, громадська ідентичність, військовий опір, політика, перемога, стратегічні пріоритети, неототалітарні виклики, інтеграції освітньої політики, міжнародна дипломатична стратегія, Формула миру.

Вступ. Освіта, з якою в усі часи пов'язується з формуванням світогляду, розвиток когнітивних здібностей, емоційного інтелекту та виховання моральних і етичних принципів підростаючого покоління, в умовах війни стала вагомим чинником опору військовому вторгненню росії в Україну та її посягань на українську ідентичність і націю. Відіграючи ключову роль в утвердженні індивідуальних цінностей, переконань та поглядів на світ підростаючої особистості, розвиваючи її критичне мислення, здатність оцінювати інформацію, емоційну стійкість та моральні принципи, освіта здатна зміцнити дух молоді, цілеспрямовано формуючи її почуття патріотизму і стійкості, налаштованість на боротьбу з ворогом та прагнення до перемоги.

Варто відзначити, що ще за часів царського та більшовицького режимів українські інтелектуали, прогресивні представники української науки, освіти та культури протестували проти підступних нападів імперії на українську духовність, освіту та культуру, не приймаючи та спростовуючи їх. З самого початку імперських витівок росії вони прагнули очистити українську освіту від шкідливих русифікаторських та радянських нашарувань, спрямовуючи її розвиток у цивілізаційно обґрунто-

ване русло. Тарас Шевченко, Михайло Драгоманов, Іван Франко, Леся Українка, Дмитро Донцов та багато інших діячів науки й культури викривали підступні дії царсько-імперської влади проти українського народу, його духовності та культури.

Мета статті – обґрунтувати провідні засади освітньої політики України в умовах війни, визначити її ціннісні орієнтири та стратегічні пріоритети, спрямованих на формування стійкої громадянської ідентичності, протидію неототалітарним викликам і розбудову нового гуманізму. Окремим завданням є доведення необхідності інтеграції освітньої політики перемоги в українську та міжнародну дипломатичну стратегію – зокрема у зміст Формули миру Президента України – як фундаментальної складової безпечної та справедливої майбутньої держави і суспільства.

Методи дослідження. У процесі дослідження застосовано комплекс взаємодоповнюючих методів: аналізу і синтезу – для опрацювання наукових джерел, нормативних документів та концептуальних підходів до освітньої політики в умовах війни; порівняльний метод – для зіставлення української освітньої політики з європейськими та глобальними тенденціями розвитку освіти; історико-гене-

тичний метод – для висвітлення історичних передумов формування національної освіти у протидії русифікації та тоталітарним практикам; філософсько-антропологічний метод – для обґрунтування ідей нового гуманізму, миролюбства та розвитку цивілізаційної суб'єктності України; прогностичний метод – для визначення перспектив розвитку освіти в умовах післявоєнного відновлення та інтеграції України у світовий освітній простір; системний підхід – для розгляду освіти як багатокомпонентної системи, що поєднує навчальну, виховну, культурну, політичну та безпекову функції.

Результати. За теперішніх умов вагомими чинниками опору військовому вторгненню росії в Україну виступають правдиві історичні знання, духовні джерела української історії та культури, критичне мислення, здатність протистояти маніпуляціям, взаємоповага й патріотичне виховання. Окреслені принципи, цінності та компетенції вочевидь стають провідними засадами освітньої політики перемоги.

Власне освітньої політики перемоги за нашим переконанням бракує у змісті ініціативи і дипломатичної платформи, що пропонується нашою країною для досягнення справедливого закінчення війни. Ця ініціатива відома як Формула миру Президента України Володимира Зеленського або Українська Формула миру й трактується як «єдиний ефективний та реалістичний план відновлення територіальної цілісності України та гарантування справедливості для всього міжнародного співтовариства. Вона спрямована не лише на відновлення всеохоплюючого, справедливого та сталого миру для України, але й на гарантування безпеки у світі в цілому» [7]. Про освітню політику не йшлося у жодному з 10 пунктів «формули миру», яку було презентовано Президентом України Володимиром Зеленським 15 листопада 2022 року під час Саміту лідерів G20 в Індонезії, та про неї не йшлося у межах попередніх та наступних міжнародних зустрічей з цього приводу.

Натомість основні засади освітньої політики України в умовах війни сформульовані у межах оприлюдненого 11 березня 2024 року документу Міністерства освіти і науки України під назвою «Стратегічний план діяльності Міністерства освіти і науки України до 2027 року». Цей документ визначає 9 стратегічних пріоритетів, що «охоплюють трансформацію змісту освіти, ролі педагогів і науковців, системи управління та освітнього простору, розбудову спроможності менеджменту» [6] та ґрунтується на наступних 10 принципах:

- принцип особистісно орієнтованої освіти передбачає, що освітній процес фокусується на потребах, інтересах і талантах особистості, сприяючи тому, щоб кожен учень відчував свою цінність і здатність досягати результатів;

- принцип євроінтеграції та глобалізації означає, що освіта готує громадян України до участі

у глобальному суспільстві, поширюючи принципи толерантності й міжкультурної комунікації;

- принцип Build back better («Відбудувати краще, ніж було») вимагає такої відбудови освітньої інфраструктури, що враховує потреби її розвитку й трансформації, щоб забезпечити сучасні умови навчання;

- принцип освіти для формування світоглядних орієнтирів вимагає спрямованості програми навчання на розширення світосприйняття та глибини мислення учнів;

- принцип освіти впродовж життя вимагає від освітньої системи створення умов для постійного розвитку та навчання громадян упродовж усього життя;

- принцип освіти для розвитку політичної нації та громадянського суспільства вимагає від системи освіти сприяння повазі до української мови й культури, формування громадянської свідомості, доброчесності, доброти, емпатії, а також поваги до спадщини української історії;

- принцип безбар'єрної та інклюзивної освіти передбачає, що кожен має право на якісну освіту незалежно від соціального статусу, етнічного походження, віку, особливих потреб, стану здоров'я чи статі;

- принцип співпраці з громадою вимагає від освітніх й наукових систем активної взаємодії із громадами, батьками, владними органами, бізнесом та неприбутковими організаціями, а від громад підтримки освіти та науки, бачення їх як інвестиції у власний добробут;

- принцип адаптивності до швидких змін у світі означає, що освіта має формувати навички, що дозволяють випускникам швидко адаптуватися, такі як критичне мислення, вміння вирішувати проблеми, гнучкість і креативність;

- принцип науково-орієнтованого навчання вимагає паралельного розвитку науки й освіти, врахування навчальними програмами найновіших наукових досягнень, щоб учні з ранніх років залучалися до природничих наук та дослідницької діяльності;

- принцип науки та інновації означає, що система освіти формує основу для високотехнологічного економічного розвитку й інтелектуальної творчості, а інноваційні й прикладні дослідження орієнтуються на реальні потреби громад і регіонів, збагачуючи національну та світову науку [6].

Умови воєнного часу, за яких розроблявся відповідний документ, зумовили появу одного принципово нового принципу розвитку освіти, що стосується відбудови знищеної чи пошкодженої освітньої інфраструктури під гаслом «краще, ніж було». Решта дев'ять принципів у тому чи іншому вигляді вже згадувались у контексті освітніх реформ й ще до початку війни сприймалися як підґрунтя для створення сучасної, відкритої

та справедливої системи освіти, яка сприяє розвитку суспільства та науковому прогресу. В умовах масованих збройних атак росії на українські міста і села та не менш деструктивних гібридних атак на українську духовність особливої значущості набувають освітні практики, що спрямовані на формування світоглядних орієнтирів, розширення світосприйняття та глибини мислення студентів та учнів, орієнтовані на виховання поваги до української мови й культури, формування патріотизму та громадянської свідомості, поваги до спадщини української історії. А з точки зору завдань повоєнного відновлення критичного значення набувають принципи співпраці з громадою, науки та інновації, які надають освіті інструменти для взаємодії з суспільством, формування сучасних компетенцій і сприяння науковому прогресу.

Окреслені у згадуваному вище документі принципи освітньої політики потребують подальшого осмислення в контексті філософії миру, що має глибокі гуманістичні корені та ґрунтується на людиноцентризмі, ідеї ненасильства, пріоритетності діалогу над конфронтацією, терпимості, пацифізму й суспільної злагоди. Усвідомлення важливості миру як антиподу війни та імперативної умови людського буття, зазначають Ю. Калиновський і С. Жданенко, «безпосередньо пов'язане з розвитком гуманізму та гуманістичної свідомості, яка передбачає використання ненасильницьких засобів під час вирішення будь-яких конфліктів і на міжособистісному, і на міждержавному, і на глобальному рівнях» [3, с. 36]. Навіть в умовах війни варто привертати суспільну увагу до аксіологічної значущості миру й пов'язаних з миром цінностей чи аксіологем людського буття – справедливості, людинолюбства, ненасильства, добра, свободи, безпеки, творчості й толерантності, демонструючи «можливі перспективи розбудови духовного життя українського народу у післявоєнний період» [3, с. 25].

Роль освіти у впровадженні ідеалів філософії миру та формуванні суспільної свідомості, орієнтованої на миролюбство, переконливо доводиться у концепції педагогіки миру В. П. Андрущенка. Вітчизняний філософ, апелюючи до ідеї І. Канта про «вічний мир» та концепції А. Швейцера «благоговіння перед життям», вірить у «можливості людства у своєму історичному розвитку дійти до стану миролюбної взаємодії між різними народами, націями та громадянськими спільнотами. Очевидно, ці установки, стверджує він, мають бути опорними й ключовими в процесі побудови педагогіки миру, людинолюбства і співробітництва, яка зможе протистояти педагогіці агресії, війни, ненависті і розбрату» [1, с. 6].

Власне освітній процес відповідно до концепції миру В. Андрущенка має доносити до кожної дитини й молодої людини важливе послання про безальтернативність миролюбного способу мис-

лення і поведінки. Саме завдяки зусиллям освітніх установ принцип миролюбства може бути не лише засвоєний усіма громадянами, але й закріплений як основний елемент самосвідомості, що впливатиме на соціальну поведінку кожної людини, нації та суспільства. Цей принцип має інтегруватися у зміст усіх навчальних дисциплін, систему взаємодії в освітніх установах, педагогічну практику та виховну діяльність. При цьому особливу роль у педагогіці миру В. П. Андрущенко відводить постаті вчителя, чий авторитет є найголовнішим підґрунтям гуманістичного виховання у підростаючого покоління орієнтаційно-ціннісних установок на миролюбство і толерантність, справедливість і солідарність. Відповідно підготовка вчителя, так само навчання і виховання дітей і молоді загалом, згідно з В. Андрущенко, має засновуватись на «на гуманістично-інноваційній, людиноцентричній, суб'єкт-суб'єктній педагогічній парадигмі» [1, с. 11], а провідну роль у цих процесах відіграють інтелект та характер. Відповідно головними перешкодами на шляху формування миролюбства в системі освіти постають традиції авторитарної та суб'єкт-об'єктної педагогіки.

У контексті розробки української формули миру варто згадати також філософські пошуки Н. Хамітова та С. Пирожкова консолідації України та її суб'єктності у світі. Спираючись на розроблену ними метаантропологію, що є теорією буденних, граничних і вищих, метаграничних, позамежних проявів людини й спільноти [4], а також методологію метаантропологічного потенціалізму згадувані автори обґрунтували цивілізаційну суб'єктність України у праці «Цивілізаційна суб'єктність України: від потенцій до нового світогляду і буття людини» (2020) [5]. Окрім того, вже за часів повномасштабної війни Н. Хамітов у Болгарії трьома мовами видає працю «Війна в Україні і новий гуманізм: Давід проти Голіафа. Метаантропологія історії XXI сторіччя» [10], а також бере активну участь у підготовці національної доповіді «Збереження і розвиток України в умовах війни та миру» (2024) [2]. У останній аргументовано, що «збереження і розвиток нашої країни в умовах війни і миру – це збереження і розвиток України як цивілізаційного суб'єкта в геополітичному, демографічному, економічному й духовно-культурному вимірах, а не лише відстоювання наших кордонів» [2, с. 18].

У цих працях в координатах метаантропології і метаантропологічного потенціалізму автори показують, що одним з основоположних критеріїв миру в нашій країні є збереження і розвиток цивілізаційної суб'єктності України. Вони доводять, що «глобальним критерієм перемоги, що є одночасно її глобальним смыслом та значенням і впливає на рішення країн Заходу про надання економічної й військової допомоги Україні, може бути лише перемога нового гуманізму над нео-

тоталітаризмом, який сьогодні загрожує не лише Україні, а й усьому світу». Автори стверджують, що «новий гуманізм, який зумовлює реальну перемогу України і підтримку світу, – це не лише гуманізм співчуття до Іншого, а й гуманізм консолідації і співтворчості з Іншим. Саме такий новий гуманізм ціннісно поєднує країни Європи та Євроатлантики, в цивілізаційний простір яких все більше входить Україна» [4].

Для розуміння сутності нового гуманізму та розробки його засобів та механізмів варто розкрити ознаки сучасного неототалітаризму. Маючи ознаки класичного тоталітаризму, неототалітаризм «маніпулює масовою свідомістю у соціальних мережах інтернету, створюючи видимість активних громадських обговорень значущих питань та подаючи себе гіпердемократичною системою» [8, с. 5]. Громадяни країн, де панує неототалітаризм, начебто активно і вільно дискутують у соціальних мережах, будучи впевненими в тому, що ця дискусія є результатом їхньої свободи думки і волі. У дійсності ця дискусія керована чисельними модераторами, завдання яких полягає саме у спрямуванні такого роду «вільних» дискусій в інтересах певних явних або прихованих суб'єктів політичної влади. Як наслідок таке кероване «повстання мас» у дійсності є результатом діяльності політичних технологів та психологів або пропагандистів і політтехнологів, «точніше, їхньою цинічною та «професійною» роботою в соціальних мережах на замовлення сильних світу цього» [2, с. 20]. Результативність такої діяльності забезпечується за рахунок монополізму створених неототалітаризмом соціальних мереж, що діють тільки в його країні або в групі країн, що об'єднані спільною ідеологією і пропагандою. Відповідно «недопущення вільної плюралістичної інформації, яка поступає від демократичного світу – ознака й умова існування неототалітаризму XXI століття (так само як і класичного тоталітаризму XX століття); за такої умови неототалітарна система робить все, щоб направити свої наративи за кордон і наповнити світ своєю ідеологією та пропагандою, більше того, своїм способом буття» [2, с. 20]. При цьому важливо усвідомлювати, що «головним ворогом тоталітарних режимів і систем є лібералізм. Не демократія – бо вони самі є хоч і перверсивними, але демократіями, а саме лібералізм. Глобально – ідея вільної (суб'єктної) Людини і всієї політично-культурної інфраструктури, що забезпечує змогу політичну суб'єктність людини реалізовувати» [9, с. 33].

Отже провідним завданням системи освіти в умовах біполярного світу та глобальної політичної турбулентності постає протистояння неототалітаризму, формування світоглядного захисту від нього й утвердження нового гуманізму, в основі якого ідея вільної людини та відповідна політико-культурна інфраструктура, що уможливорює реалі-

зацію людиною своєї суб'єктності. Він ґрунтується на провідних цінностях філософії миру та миролюбства, таких як – свобода, безпека, справедливість, толерантність, людиноцентризм тощо.

Власне освіта, що ґрунтується на засадах людиноцентризму, розвиваючи суб'єктність усіх учасників навчально-виховного процесу, є запорукою розвитку цивілізаційної суб'єктності нашої країни й відповідно головним критерієм перемоги у війні. Цивілізаційна суб'єктність країни, виходячи з засад метаантропологічного потенціалізму та здорового смислу, так саме як суб'єктність окремо взятого індивіда, що розвивається в системі освіти, постає як здатність до незалежності та свободи, спроможність бути собою, розвиватися, розгортати приховані потенції.

Новий гуманізм України, утвердження якого нині стійко пов'язано утвердженням української формули миру та визначенням провідних засад освітньої політики перемоги, це передусім гуманізм розуміння та світоглядного діалогу. Це передбачає як мінімум, дослухування промови опонента до кінця й прагнення пошуку в цій промові спільних інтересів, принципів та цінностей. Як максимум це означає діалог з опонентом, будучи відкритим до його інтересів, принципів та цінностей, усвідомлюючи, що вони не є спільними. Якщо не можна прийняти ці інтереси, принципи і цінності опонента, то варто принаймні їх визнати як факти іншої культури. При цьому останнє можливо лише за умови, що інші світоглядні принципи не заперечують власних інтересів, принципів та цінностей. Навіть «в протистоянні такому опоненту, який перетворює себе з іншого на Чужого, потім і на Ворога, теж необхідне розуміння – хоча б для того, щоб адекватно протистояти ворогу». Відповідно ідеалом у взаємодії з опонентом, зазначають автори Національної доповіді, «є перехід діалогу-розуміння на діалог-співтворчість. Такий діалог надзвичайно важливий для консолідації України з її міжнародними партнерами і всередині нашої держави. Кордоцентричний гуманізм України, який може бути названий світоглядним гуманізмом, є основою діалогу-співтворчості, який веде до тривалої й продуктивної консолідації» [2, с. 26–27].

Висновки. Війна, яку розв'язала російська федерація проти незалежної України, не лише наносить руйнівні удари по освітній інфраструктурі, знищуючи матеріально-технічну базу вітчизняної освіти та дестабілізуючи освітній процес. Вона наносить не менш агресивні удари українській духовності своєю гібридною зброєю. Саме освіта як джерело формування світогляду, розвитку когнітивних здібностей, емоційного інтелекту та виховання моральних принципів, в умовах війни стала вагомим чинником опору військовому вторгненню росії в Україну та її посягань на українську ідентичність і націю. В умовах війни особливої значущості у освітньо-вихов-

ному процесі набуває повага до історії українського народу, формування критичного мислення, здатності протистояти маніпуляційним впливам, взаємоповага й патріотичне виховання. Окреслені принципи, цінності та компетенції вочевидь стають провідними засадами освітньої політики перемоги. А українська формула миру має бути доповнена новим кордоцентричним гуманізмом розуміння та світоглядного діалогу, який має виховувати та підтримувати вітчизняна освіта, формуючи відповідні світоглядні орієнтири, виховуючи повагу до української історії, мови й культури, розвиваючи почуття патріотизму та громадянської гідності.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Андрущенко В. П. Педагогіка миру: актуальність теорії і практики. *Вища освіта в Україні*. 2014. № 2. С. 5–12.
2. Збереження і розвиток України в умовах війни та миру: національна доповідь / ред. кол. С. І. Пирожков, Н. В. Хамітов, Є. І. Головаха, С. С. Дембіцький, Е. М. Лібанова, О. В. Скрипнюк, С. В. Стоєцький; Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. Київ, 2024. 220 с.
3. Калиновський Ю. Ю. Жданенко С. Б. Філософія миру як культурно-ціннісне підґрунтя соціокультурного розвитку сучасної України. «Вісник НЮУ імені Ярослава Мудрого». Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. 2023. Том 1. № 56. С. 24–46. URL: <https://doi.org/10.21564/2663-5704.56.274328> (дата звернення: 19.11.2024).
4. Пирожков С., Хамітов Н. Війна і мир в Україні: шляхи до реальної перемоги і розвитку. 2023. URL: <https://bintel.org.ua/analytics/geopolitics/vijna-i-mir-v-ukraini-shlyaxi-do-realnoi-peremogi-i-rozvitku/>.
5. Пирожков С. І., Хамітов Н. В. Цивілізаційна суб'єктність України: від потенцій до нового світогляду і буття людини. К.: Наукова думка, 2020, 255 с.
6. Стратегічний план діяльності Міністерства освіти і науки України до 2027 року. Міністерство освіти і науки України, опубліковано 11 березня 2024 року URL: <https://mon.gov.ua/strategichniy-plan-diynalnosti-mon-do-2027-roku> (дата звернення: 13.11.2024).
7. Формула миру. Міністерство закордонних справ в Україні. Опубліковано 24 липня 2024 року. URL: <https://mfa.gov.ua/protidiya-agresiyi-rf/formula-miru> (дата звернення: 13.11.2024).
8. Форсайт розвитку оборонно-промислового комплексу України на часовому горизонті 2021 – 2030 роки. Система асиметричних захисних заходів для України. Стримування зовнішньої агресії, забезпечення мирного, сталого розвитку країни / наук. керівник проекту акад. НАН України М. Згуровський. Київ: КПі ім. Ігоря Сікорського, 2021. 148 с.
9. Якубова Л. Рашизм: Звір з безодні. Інститут історії України НАН України. Київ: Академперіодика, 2023. 318 с.
10. Khamitov N. The War in Ukraine and the new Humanism: David versus Goliath. Meta-anthropology of history of the 21st century, Sofia: KIBEA Publishing, 2023. 123 p.

REFERENCES:

1. Andrushchenko, V. P. (2014). *Pedahohika myru: aktualnist teorii i praktyky* [Peace Pedagogy: Relevance of Theory and Practice]. *Vyshcha osvita v Ukraini*. № 2. S. 5–12.
2. Zberezhennia i rozvytok Ukrainy v umovakh viiny ta myru: natsionalna dopovid (2024) [Preservation and Development of Ukraine in Conditions of War and Peace: National Report] / red. kol. S. I. Pyrozhkov, N. V. Khamitov, Ye. I. Holovakha, S. S. Dem bitskyi, E. M. Libanova, O. V. Skrypniuk, S. V. Stoietskyi; Instytut derzhavy i prava im. V. M. Koretskoho NAN Ukrainy. Kyiv. 220 s.
3. Kalynovskyi, Yu. Yu. & Zhdanenko, S. B. (2023). *Filosofii myru yak kulturno-tsinnisne pidgruntia sotsio-kulturnoho rozvytku suchasnoi Ukrainy* [Philosophy of Peace as a Cultural and Value Basis of the Socio-Cultural Development of Modern Ukraine]. *Visnyk NluU imeni Yaroslava Mudroho*. Serii: Filosofiia, filosofiia prava, politolohiia, sotsiolohiia. Tom 1. № 56. S. 24–46. URL: <https://doi.org/10.21564/2663-5704.56.274328> (data zvernennia: 19.11.2024)
4. Pyrozhkov, S. & Khamitov, N. (2023). *Viina i myr v Ukraini: shliakhy do realnoi peremohy i rozvytku* [War and peace in Ukraine: ways to real victory and development]. URL: <https://bintel.org.ua/analytics/geopolitics/vijna-i-mir-v-ukraini-shlyaxi-do-realnoi-peremogi-i-rozvitku/>.
5. Pyrozhkov, S. I., & Khamitov, N. V. (2020). *Tsyvylizatsiina sub'iektnist Ukrainy: vid potentsii do novoho svitohliadu i buttia liudyny* [Civilizational subjectivity of Ukraine: from potentials to a new worldview and human existence]. K.: Naukova dumka, 255 s.
6. *Stratehichnyi plan diialnosti Ministerstva osvity i nauky Ukrainy do 2027 roku* (2024) [Strategic Plan of the Ministry of Education and Science of Ukraine until 2027]. Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy, opublikovano 11 bereznia 2024 roku URL: <https://mon.gov.ua/strategichniy-plan-diynalnosti-mon-do-2027-roku> (data zvernennia: 13.11.2024).
7. *Formula myru* (2024) [Formula of Peace]. Ministerstvo zakordonnykh sprav v Ukraini. Opublikovano 24 lypnia 2024 roku. URL: <https://mfa.gov.ua/protidiya-agresiyi-rf/formula-miru> (data zvernennia: 13.11.2024).
8. *Forsait rozvytku oboronno-promyslovoho kompleksu Ukrainy na chasovomu horyzonti 2021–2030 roky*. Systema asymetrychnykh zakhysnykh zakhodiv dlia Ukrainy. Strymuvannia zovnishnoi ahresii, zabezpechennia myrnoho, staloho rozvytku krainy (2021) [Foresight of the development of the defense-industrial complex of Ukraine in the time horizon of 2021–2030. System of asymmetric protective measures for Ukraine. Detering external aggression, ensuring peaceful, sustainable development of the country] / nauk. kerivnyk proektu akad. NAN Ukrainy M. Zghurovskyi. Kyiv: KPі im. Ihoria Sikorskoho, 2021. 148 s.
9. Yakubova, L. *Rashyzm: Zvir z bezodni* (2023) [Rashism: The Beast from the Abyss]. Instytut istorii Ukrainy NAN Ukrainy. Kyiv: Akademperiodyka. 318 s.
10. Khamitov, N. (2023). *The War in Ukraine and the new Humanism: David versus Goliath. Meta-anthropology of history of the 21st century*, Sofia: KIBEA Publishing. 123 p.

Educational policy of victory

Kolomiets Taras Viktorovich

Postgraduate Student at the Department
of Political Sciences
Dragomanov Ukrainian State University
Pyrogo str., 9, Kyiv, Ukraine
ORCID: 0009-0006-2113-785X

The article analyzes the main principles of Ukraine's educational policy in wartime, based on the principles of personally oriented education, European integration and globalization, worldview guidelines, lifelong education, education for the development of a political nation and civil society, barrier-free and inclusive education, and others.

The purpose of the article is to substantiate the leading principles of Ukraine's educational policy in wartime, to determine its value guidelines and strategic priorities aimed at forming a stable civic identity, countering neo-totalitarian challenges, and building a new humanism. A separate task is to prove the need to integrate the educational policy of victory into the Ukrainian and international diplomatic strategy – in particular, into the content of the Peace Formula of the President of Ukraine – as a fundamental component of a safe and just future for the state and society.

In the process of research, a set of complementary methods was applied, which made it possible to substantiate the ideas of new humanism, peacemaking and the development of the civilizational subjectivity of Ukraine, which combines educational, educational, cultural, political and security functions.

The principles, values and competencies of the educational policy of victory are outlined. It is determined that the leading task of the education system in the conditions of a bipolar world and global political turbulence is to confront neo-totalitarianism, to form a worldview defense against it. The establishment of a new humanism is substantiated, which is based on the idea of a free person, an appropriate political and cultural infrastructure and which is based on the leading values of the philosophy of peace and peacemaking, such as freedom, security, justice, tolerance, humanism, etc.

The need to include the educational policy of victory in the content of the initiative and diplomatic platform of the Peace Formula of the President of Ukraine Volodymyr Zelensky or the Ukrainian Peace Formula is emphasized.

It has been proven that education, as a source of worldview formation, development of cognitive abilities, emotional intelligence and upbringing of moral principles, in war conditions became a significant factor in resistance to Russia's military invasion of Ukraine and its encroachments on Ukrainian identity and nation.

Key words: education, war, globalization, peace, science, humanism, worldview orientations, public identity, military resistance, politics, victory, strategic priorities, neo-totalitarian challenges, educational policy integration, international diplomatic strategy, Peace Formula.

Дата першого надходження рукопису до видання: 25.10.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 20.11.2025

Дата публікації: 15.12.2025